

משרד הכלכלה והתעשייה
מינהל סחר חוץ

גרמניה

- סקירה כלכלית -

אפריל 2019

רקע ונתונים כלליים ¹

שטח: 357,022 קמ"ר (62 מתוך 254)
אוכלוסייה: 80.59 מיליון נפש
עיר בירה: ברלין
משטר: רפובליקה פדרלית חוקתית
נשיא מכהן: פרנק-ואלטר שטיינמאייר
קנצלרית מכהנת: אנגלה מרקל
שפה רשמית: גרמנית
מטבע: אירו
 1 דולר = 0.8926 אירו

גאוגרפיה: בצפונה גובלת גרמניה בים הצפוני, בדנמרק, ובים הבלטי; במזרחה בפולין ובצ'כיה; בדרומה באוסטריה ובשווייץ ובמערבה היא גובלת בצרפת, בלוקסמבורג, בבלגיה ובהולנד. נהרות הריין, האלבה והדנובה חוצים את שטחה.

אינדיקטורים כלכליים מרכזיים לשנת 2018 ²

ישראל	גרמניה	אינדיקטור
376.13	4,120	תמ"ג נומינלי GDP, current prices Billions of U.S. dollars
39,240	54,980	תמ"ג לנפש במונחי PPP Purchasing power parity; international dollars per capita
3.6% – 2018 3.3% – 2017 4% – 2016	1.9% – 2018 2.5% – 2017 2.2% – 2016	שיעור הצמיחה הכלכלית real GDP growth
1.3	1.8	שיעור האינפלציה Inflation rate, average consumer prices
3.9	3.4	שיעור האבטלה
49	24	קלות עשיית עסקים

¹ CIA The World Factbook ,The World Bank

² IMF, The World Bank, World Economic Forum

משרד הכלכלה והתעשייה
מינהל סחר חוץ

		ציון בין 1-190 כאשר ציון נמוך מבטא תוצאה טובה
5.3	5.7	מדד התחרותיות ציון מ- 1-7 7 מבטא את הציון הטוב ביותר
AA-	AAA	דירוג אשראי S&P

רקע כללי

גרמניה היא המעצמה התעשייתית והכלכלה הגדולה ביותר באירופה, כאשר התל"ג של המדינה מהווה כ-20% מהתל"ג הכולל של האיחוד האירופי. כלכלת גרמניה היא הרביעית בגודלה בעולם במונחי תל"ג אחרי ארה"ב, סין ויפן והיא היצואנית השלישית בגודלה בעולם אחרי סין וארה"ב. התעשיות המובילות במדינה הן תעשיות ההנדסה (כלי רכב, מכונות, מתכות וסחורות כימיות), טכנולוגיה ושירותים רפואיים. למרות זאת, ענפי השירותים בגרמניה מהווים כ-70% מהכלכלה, כמקובל במדינות מפותחות. כלכלת גרמניה מתבססת על ייצוא רחב היקף של סחורות ועל מערכת כלכלית סוציאלית מפותחת. עד לשנת 2009 התרכזה גרמניה במידה ניכרת בצמצום אחוזי האבטלה על פני הגדלת התל"ג המקומי. כיום, קוצרת גרמניה את פירות אסטרטגיה זו ומבססת את הייצוא שלה על חברות ענק, סחורות, מוצרים וטכנולוגיות באיכות גבוהה ואחוזי אבטלה נמוכים.

גרמניה היא יצואנית מובילה של מכונות, כלי רכב, כימיקלים וציוד ביתי והיא נהנית מכוח עבודה מיומן. כמו שכנותיה במערב אירופה, גרמניה ניצבת בפני אתגרים דמוגרפיים משמעותיים לצמיחה מתמשכת בטווח הארוך. שיעורי פריון נמוכים ועלייה בהגירה למדינה מפעילים לחץ הולך וגובר על מערכת הרווחה החברתית של המדינה והתמודדות עם המצב מחייבת רפורמות מבניות.

הרפורמות שהושקו על ידי ממשלת שרודר (2005-1998) שנועדו להתמודדות עם אבטלה גבוהה ולצמיחה ממוצעת נמוכה, תרמו לצמיחה כלכלית חזקה ולירידה באבטלה. הפחתות מיסים בתקופה של הקנצלרית מרקל הגדילו את הגירעון התקציבי של גרמניה, כולל הפדרלי, מדינתי ומוניציפלי ל-4.1% ב-2010, אך הוצאות נמוכות ורווחי מס עולים הביאו את גרמניה עד לעודף תקציבי של 0.7% בשנת 2017.

בעקבות האסון הגרעיני בפוקושימה במרץ 2011, הודיעה הקנצלרית מרקל כי 8 מתוך 17 הכורים הגרעיניים הפעילים בגרמניה ייסגרו באופן מיידי המתקנים הגרעיניים האחרים ייסגרו עד שנת 2022. תכנית האנרגיה הגרמנית היא להחליף הפקת אנרגיה ממתקנים גרעיניים באנרגיה מתחדשת. לפני מתן ההוראה על סגירת הכורים, גרמניה נשענה על הפקה של כוח גרעיני – 23% מכוח ייצור החשמל ו-46% מייצור חשמל בטעינת בסיס (base-load electricity production).

הכלכלה הגרמנית סובלת מרמת השקעות נמוכה, וישנה תוכנית ממשלתית להשקעה של 15 מיליארד אירו בעיקר בתשתיות אשר נועדה להמריץ את ההשקעה הפרטית הנדרשת. הצריכה המקומית, ההשקעות והיצוא צפויים להמשיך להניע את צמיחת התמ"ג הגרמני גם במהלך השנה הנוכחית (2019) ועודפי הסחר צפויים גם הם להישאר גבוהים.

משרד הכלכלה והתעשייה

תעשיות בולטות/ מאפייני הכלכלה המקומית³

נתוני סחר

שנה	סכום יצוא לעולם במיליארדי דולרים	סכום יבוא מהעולם במיליארדי דולרים	גירעון מסחרי
2018	1,556	1,287	269
2017	1,444	1,164	280
2016	1,332	1,056	276

שותפות הסחר הגדולות לשנת 2017

יצוא

יצוא במיליארדי דולרים	אחוז מסך היצוא של גרמניה	גירעון מסחרי במיליארדי דולרים
126.3	8.7%	55.2
118.7	8.1%	45.8
97.7	6.7%	-17.4
94.8	6.5%	53.4
91.2	6.2%	-4.0
ארה"ב		
צרפת		
סין		
בריטניה		
הולנד		

מוצרי היצוא העיקריים הם: כלי רכב, מכונות תעשייתיות ומחשבים, מכשירים וציוד אלקטרוניים, מכשור רפואי, טכני ואופטי, תרופות, מוצרי פלסטיק.

יבוא

יבוא במיליארדי דולרים	אחוז מסך היבוא של גרמניה	גירעון מסחרי במיליארדי דולרים
115.1	9.8%	-17.4
95.3	8.1%	-4.0
72.9	6.2%	45.8
71.0	6.0%	55.2
63.0	5.3%	10.7
סין		
הולנד		
צרפת		
ארה"ב		
איטליה		

מוצרי היבוא העיקריים הם: מכונות תעשייתיות, מכשירים אלקטרוניים, רכבים וחלקי רכב, דלקים.

³ הלמ"ס, Un Comtrade

חברות גדולות ומרכזיות בגרמניה

1. Adidas - חברת מוצרי ספורט, חלק מקבוצת אדידס – יצרנית אופנת הספורט השנייה בעולם.
2. Allianz - תאגיד רב לאומי ענק, אחד הגדולים בעולם לשירותים פיננסיים ותאגיד הביטוח הגדול באירופה, אשר מטהו במינכן, גרמניה.
3. BASF - חברת הכימיקלים הגדולה בעולם.
4. Bayer - חברה גרמנית בין-לאומית לייצור תרופות וכימיקלים.
5. BMW Group - יצרנית מכוניות יוקרה ואופנועים גרמנית.
6. Commerzbank - הבנק השני בגודלו בגרמניה.
7. Continental - יצרנית צמיגים, בלמים, מערכות בקרת יציבות, מערכות הזרקת דלק למנועים, מכשירי טכנוגרף וחלקים נוספים לתעשיית הרכב.
8. Daimler - תאגיד גרמני שמייצר כלי רכב ועוסק גם בשירותים פיננסיים.
9. Deutsche Bank - תאגיד שירותים פיננסיים בינלאומי המבוסס בפרנקפורט.
10. Deutsche Post DHL - שירות הדואר הגרמני וחברת שירות השליחים הגדולה בעולם.
11. Deutsche Telekom - ענקית הטלקום הגרמנית.
12. E.ON - חברת תשתיות האנרגיה הגרמנית.
13. Fresenius - קבוצה עולמית בתחום שירותי הבריאות שמספקת מוצרים ושירותים עבור דיאליזה, בתי חולים וטיפול רפואי בחולים בביתם.
14. Heidelberg Cement - חברת חומרי בניין רב לאומית.
15. Henkel - חברה בינלאומית גרמנית למוצרי צריכה ומוצרים כימיים.
16. Merck - קבוצת מרק היא חברת ענק גרמנית, המייצרת תרופות, כימיקלים וגבישים נוזליים.
17. SAP - חברה תוכנה בין לאומית העוסקת בפיתוח תוכנות ארגוניות לניהול עסקים וקשרי לקוחות.
18. Siemens - תאגיד רב-לאומי גרמני המתמחה בייצור פתרונות תחבורה, מוצרי חשמל ביתיים וציוד רפואי.
19. Volkswagen Group - יצרנית כלי רכב גרמנית.

סקטורים מרכזיים בכלכלה

רכב ותחבורה חכמה

הכלכלה הגרמנית ידועה בתעשיית כלי התחבורה החזקה והמובילה שלה, ובה יושבים המטות של שלוש קבוצות מובילות של יצרני רכב (פולקסוואגן, מרצדס-דיימלר ובמו), מרכזי ייצור של יצרניות כלי תחבורה נוספות (כגון סימנס מוביליטי, פורד, אופל), שחקניות טיר 1 מובילות (קונטיננטל, ZF,

משרד הכלכלה והתעשייה

MAHLE, BROSE, בוש ועוד) וכמובן ספקי משנה יריבים. לאור התהליכים העולמיים בתחום אנו רואים פריחה בקשר בין חברות ישראליות וגרמניות. בשנים האחרונות מרבית חברות הרכב הגרמניות הקימו נוכחות טכנולוגית בישראל, בין אם באמצעות השקעות, סקאוטר, מרכזי פיתוח ועוד. תחומי העניין של החברות הגרמניות בחברות הישראליות מגוונים: תחבורה חכמה ומוביליטי (פתרונות מייל אחרון וחניה, חיבוריות, ביג דאטה, רכבים שיתופיים); רכב אוטונומי (סנסורים, זיהוי ותגובה, רחפנים, בטיחות הנהג והסביבה וכמובן סייבר); רכב חשמלי (בטריות, טעינה). תחום הפתרונות המסורתיים לרכב הינו מאתגר יותר אולם כמובן רלוונטי אף הוא. העבודה מול חברות הרכב אינה פשוטה, תהליך הבחירה וההטמעה ארוך ודורש השקעה מטעם החברה, אולם התקשרות מוצלחת משמעה הצלחה גדולה.

ייצור מתקדם ותעשייה 4.0

הכלכלה הגרמנית מבוססת על תעשייה יצרנית. כ- 30% מהתל"ג של גרמניה מגיע מהתעשייה עצמה. הסקטור התעשייתי מורכב מחברות ענק כדוגמת סימנס, טיסנקרופ, חברות הרכב, איירבוס ועוד, אולם מרבית החברות התעשייתיות הינן חברות בינוניות-גדולות המבזרות ברחבי גרמניה, ובעיקר במדינות באדן וירטמברג, נורדרין-ווסטפליה ובוואריה. כ- 1500 חברות בינוניות כאלה מוגדרות כמובילות בתחומן בעולם. כבכל העולם גם התעשייה הגרמנית מתמודדת עם הצורך בשדרוג תהליכי הייצור והפיכתם לתהליכי ייצור חכמים המבוססים חיבוריות, ניתוח מידע וקבלת החלטות חכמה. למרות הנטייה הבסיסית של התעשייה הגרמנית להמשיך לפעול בדרכים מוכרות שהוכיחו עצמן, עולה וגוברת ההכרה בצורך לשדרג את תהליכי הייצור על מנת שלא להישאר מאחור. לפיכך, הממשל הגרמני כמו גם הממשל המקומי מעודד את התעשייה (ובעיקר חברות בינוניות) להתחבר בעיקר באמצעות יצירת מנגנונים של שיתוף מידע, ייעוץ, ואף תמיכה כספית. בהקשר זה, התחומים הרלוונטיים בפתרונות הישראלים כוללים ניתוח תהליכים, בקרה ותחזוקה וכמובן סייבר.

סייבר ובטחון מולדת

גרמניה, כמדינה משפיעה פוליטית וכמעצמה כלכלית מובילה בעלת שוק הייטק מהחזקים באירופה, מהווה בשנים האחרונות יעד נחשק עבור מתקפות סייבר, פריצות האקרים וריגול תעשייתי. האיום המשמעותי על רשתות החשמל, מתקני התעשייה, האנרגיה, התחבורה והבריאות מקבל משנה תוקף במדינה לאור המודעות הגבוהה לנושאי פרטיות ואבטחת מידע של הציבור הגרמני הנודע גם בספקנותו כלפי כל פיקוח ממשלתי. בנוסף, גובר הביקוש בגרמניה לפתרונות מתוחכמים בתחום בטחון המולדת. גל הפליטים ששטף את המדינה, העלייה במספר הטיסות לצד הפחד מאיומי הטרור המערערים את תחושת הביטחון של הציבור הגרמני, מחייבים את הרשויות הגרמניות לפעול בהתאם ועל כן ה"פריחה" הנוכחית של תעשיית ה-HLS. בשל הגידול במספר החברות העוסקות בתחום, עלה משמעותית הצורך במוצרים ושירותים חדשניים ובעיקר בכוח אדם שיאייש את המשרות הפנויות בחברות אלו.

אנרגיה מתחדשת

משרד הכלכלה והתעשייה עולמית

לאורך עשרות שנים גרמניה נחשבה לחלוצה עולמית ביישום טכנולוגיות של אנרגיה מתחדשת וסביבה. התמורות שעובר תחום האנרגיה בעולם ניכרות גם בגרמניה. המדינה מציבה לעצמה יעדים שאפתניים לקיצוץ פליטת הפחמן הדו-חמצני ב-80% ולהגדלת הנתח של האנרגיה המתחדשת ל-60% מסך צריכת האנרגיה הכללית עד לשנת 2050. לכן הצפי הוא לעלייה מתמדת בצורך של המדינה להשקיע בתחנות רוח ימיות, באנרגיה פוטו-וולטאית, בהרחבת רשתות ופרויקטים לאגירת אנרגיה וביישום של תשתית אנרגיה חדשה וחכמה שיהיה ביכולתה לאזן את האספקה המשתנה של משאבי טבע מתחדשים. כיום, למעלה מ-36% מתפוקת החשמל של גרמניה מגיע ממקורות אנרגיה מתחדשת (לעומת נתון של 6% בעשור הקודם) ומגמת עלייה זו נמשכת ומובילה לירידה חדה במחירי החשמל במדינה והפיכת גרמניה ליצואנית אנרגיה חשמלית לשכנותיה. לאור ההצלחה, מומחי אנרגיה טוענים כי על גרמניה להתמקד כעת בפיתוח אמצעים לאחסון האנרגיה ובמציאת פתרונות אגירה מתאימים שיקטינו את הדינאמיות האינהרנטית לייצור אנרגיה מתחדשת ויבטיחו אספקה סדירה של חשמל לאורך זמן.

ציוד רפואי

מגזר הבריאות בגרמניה הוא הגדול ביותר מסוגו באירופה ונחשב לאחד מהשווקים המבטיחים ובעלי פוטנציאל הצמיחה הגדול ביותר במדינה. למעלה מ-320 מיליארד יורו מושקעים מדי שנה בבריאות האוכלוסייה (ללא הוצאות על כושר ואיכות חיים), הוצאות השקולות ל-11.2% מסך התמ"ג של גרמניה. 13.5% מהאוכלוסייה הגרמנית מכוסה על ידי מגזר הבריאות הציבורי בעוד שיתר 86.5% מהתושבים נמצאים תחת ביטוח בריאות ציבורי. כמו כן, תעשיית הבריאות בגרמניה אחראית להעסקתם של למעלה מ-6 מיליון איש וכ-4 מיליון נוספים נחשבים לתלויים בה, כך שכל מקום עבודה חמישי במדינה קשור באיזשהו אופן לתחום הבריאות. הזדקנותה של האוכלוסייה המקומית בכל רחבי גרמניה לצד עלייה במספר המחלות הכרוניות מחד ומודעות הציבור לכושר גופני ולאורח חיים בריא מאידך מהווים יחד עם מגמת הדיגיטליזציה הגוברת מתכון לשוק בריאות דיגיטלי משגשג וסוללים את הדרך עבור פתרונות חדשניים בתחום ולמגוון אפשרויות מימון לפיתוחם.

הסכמים בילטרליים משמעותיים של גרמניה עם יתר מדינות העולם

גוש סחר : האיחוד האירופי

ארגונים בינ"ל :

- OECD : כן (1955, ב-1990 נכנסה גם גרמניה המזרחית באיחוד גרמניה)

- WTO : כן (ינואר 1995)

מדינות שאיתן לגרמניה יש הסכם סחר (במסגרת האיחוד האירופי) :

אוסטרליה, איי פארו, איסלנד, אלג'יריה, אנדורה, ארמניה, גאורגיה, דרום אפריקה, דרום קוריא, הרשות הפלסטינית, וייטנאם, ישראל, יפן, ירדן, לבנון, ליכטנשטיין, מולדובה, מדינות דרום אפריקה (SADC), מדינות מערב הבלקן, מרקוסור (MERCOSUR), מצרים, מקסיקו, מרוקו, נורבגיה, ניו-זילנד, סוריה, סינגפור, סן-מרינו, צ'ילה, קוסובו, קנדה, שווייץ, תוניס, תורכיה.

יוזמות מרכזיות של ממשלת גרמניה והסקטור התעשייתי בשנתיים האחרונות

מפת הזדמנויות לחברות ישראליות בשוק הגרמני כוללת את ההתפתחויות העתידיות הבאות:

- בתחום הרכב – פיתוח רכב אוטונומי הינו מאמץ של כל תעשיית הרכב הגרמנית
- בתחום התקשורת- הדור ה-5. במדינה מתכננים להוציא מכרזים על תדרי דור סלולרי חדש זה בתחילת יולי 2019.
- תעשייה 4 - 4 INDUSTRIE הוא השם שניתן ליוזמה האסטרטגית הגרמנית להקמת גרמניה כשוק מוביל ופתרון של פתרונות ייצור מתקדמים
- רפואה דיגיטלית- חוק הבריאות האלקטרוני הגרמני נכנס לתוקפו בינואר 2016. הוא מקדם את השימוש בטכנולוגיית מידע ותקשורת במערכת הבריאות הגרמנית
- אבטחת סייבר- הממשלה הגרמנית משקיעה תקציבים גדולים בתחום ומקדמת מספר יוזמות.

יחסי סחר ישראל - גרמניה

גרמניה הינה שותפת הסחר השלישית בהיקפה של ישראל. ישראל ממוקמת במקום השני כשותפת הסחר של גרמניה במזרח התיכון (אחרי ערב הסעודית). בין ישראל והאיחוד האירופאי קיים הסכם סחר חופשי ובין גרמניה וישראל קיים הסכם 'אמנה למניעת כפל מס'.

היקף הסחר הביטורלי בין המדינות הסתכם בשנת 2018 בכ-6.4 מיליארד דולר, בעוד שבשנת 2017 היקף הסחר עמד על כ-6.3 מיליארד דולר (עלייה של כ-100 מיליון דולר)⁴.

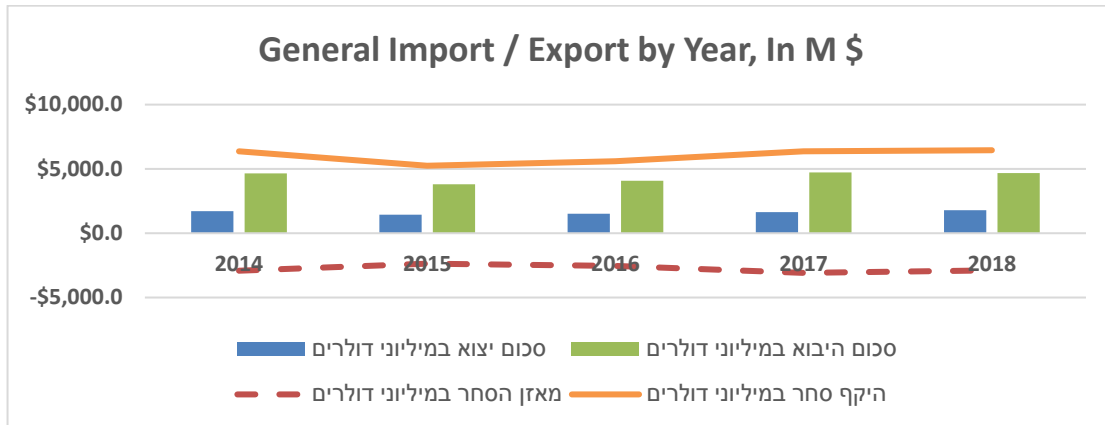
סך הייצוא הישראלי לגרמניה הסתכם בשנת 2018 בכ-1.78 מיליארד דולר. נתון זה מלמד על עלייה של כ-148 מיליון דולר בייצוא הישראלי לגרמניה בהשוואה לשנת 2017. כ-38% מהייצוא הישראלי לגרמניה מקורו במכונות, כ-15% מקורו במוצרים של תעשיית הכימיקלים וכ-12% מקורו במוצרי

שנה	סכום יצוא במיליוני דולרים	אחוז היצוא מתוך סך היצוא הישראלי	סכום יבוא במיליוני דולרים	אחוז היבוא מתוך סך היבוא הישראלי	מאזן מסחרי	היקף סחר
2014	\$1,726.8	2.50%	\$4,651.3	6.43%	-\$2,924	\$6,378
2015	\$1,440.4	2.25%	\$3,806.9	6.13%	-\$2,366	\$5,247
2016	\$1,519.5	2.51%	\$4,069.4	6.18%	-\$2,550	\$5,589
2017	\$1,638.0	2.68%	\$4,721.2	6.83%	-\$3,083	\$6,359
2018	\$1,786.0	2.89%	\$4,668.1	6.10%	-\$2,882	\$6,454

גומי ופלסטיק.

סך הייבוא הישראלי מגרמניה בשנת 2018 מוערך בכ-4.66 מיליארד דולר. נתון זה מצביע על ירידה של כ-53.1 מיליון דולר בייבוא מגרמניה בהשוואה לשנת 2017. כ-29% מהייבוא הישראלי מגרמניה מקורו במכונות, כ-20% מקורו במוצרים של תעשיית הכימיקלים וכ-17% מקורו בציוד תחבורה.

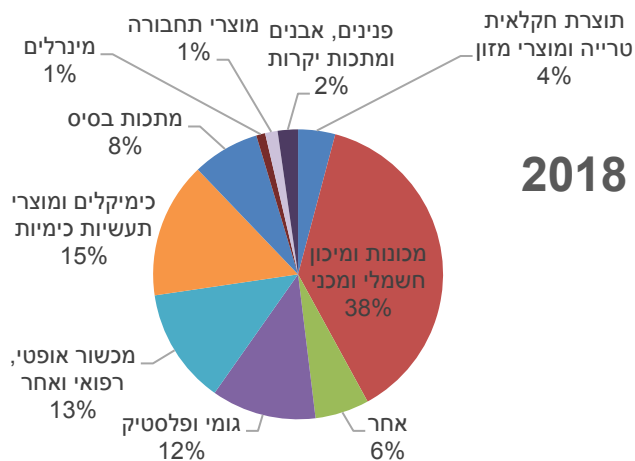
⁴ הלמ"ס

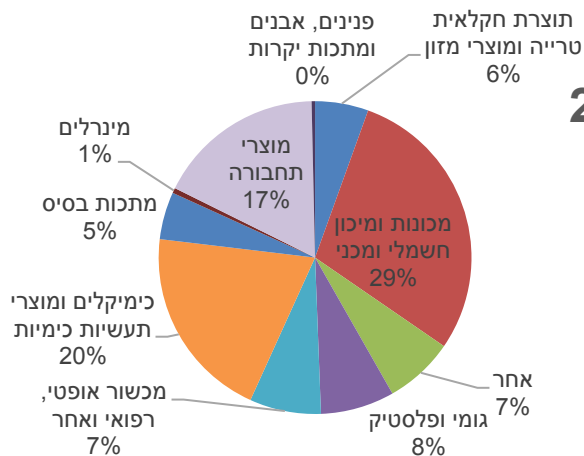

חברות ישראליות מרכזיות שפועלות בגרמניה:

טבע (פארמה), וישיי (אלקטרוניקה), ישקר (חלקים לתעשייה), תדיראן (בטריות), צמיגי אליאנס (צמיגים), אדמה (חומרים להגנת הצומח), חניתה (ציפויים להגנה משמש), עלבד (מגבונים), כתר פלסטיק (ריהוט גן), מהדרין (פירות וירקות), סודה סטרים (מוצרי צריכה)

סקטורים עיקריים⁵

הסכמי סחר הדדיים בין ישראל וגרמניה:

כל ההסכמים, הסחר והשת"פ הכלכלי שישיראל חתומה עליהם עם האיחוד האירופי ועם ארגונים בינלאומיים חלים גם בין ישראל וגרמניה. הסכמים במסגרת ה-WTO, הסכם האסוציאציה של ישראל עם האיחוד האירופי, הסכם המסגרת למו"פ של האיחוד האירופי.

השקעות של חברות זרות מאותה מדינה במשק הישראלי

נכון לנתונים העדכניים ביותר של הלמ"ס (2016), יתרת ההשקעות של גרמניה בישראל על פני כלל השנים היא 512 מיליון דולר. ההערכה היא כי למעלה ממחצית החברות במדד DAX30, המדד של 30 החברות הגדולות הנסחרות בבורסה בפרנקפורט, מושקעות בישראל. בנוסף, מוערך כי ישנם כ-20 מרכזי מו"פ של חברות גרמניות בישראל בתחומי ה-ICT, מדעי החיים והאוטומוטיב. בין המרכזים הללו ניתן למצוא את: Siemens, Deutsche Telekom, Volkswagen, MERCK, Daimler ו-Carl Zeiss, Bosch.

יצוין כי יתרת ההשקעות של ישראל בגרמניה ל-2016 הינה 1,527 מיליון דולר.

תובנות נספח

לסיכום, כלכלת גרמניה, על פי מדדים כלכליים מקובלים, היא הראשונה בגודלה באירופה ובהתאם גם התעשייה שלה. נתון זה מראה את הפוטנציאל הרבה שיש ליצוא הישראלי שברובו מחפש לקוחות תעשייתיים בשוק הגרמני.

הענפים הבולטים בתעשייה הגרמנית הינם: רכב, ציוד רפואי, תקשורת, פתרונות לתעשייה, אנרגיה מתחדשת, בנקאות ופתרונות לתחום הריטייל המקוון שהינו מפותח מאוד במדינה.

בכל אחד מתחומים אלו הנספחויות המסחריות בגרמניה (ברלין במינכן) עורכים פעילויות שנתיות בגרמניה ובישראל. הפעילויות כוללות ארגון מפגשים בין חברות טכנולוגיה לתאגידים גרמנים ע"מ לחשוף את הפתרונות והטכנולוגיות הישראליות בכל אחד מן התחומים.

משרד הכלכלה והתעשייה

בסיכום שנת 2018 גדל היצוא מישראל לגרמניה בשיעור של כ-9% להיקף כולל של כ-1.8 מיליארד דולר. זוהי השנה השלישית ברציפות בה נרשמת עלייה ביצוא לגרמניה, אשר טיפס לרמתו הגבוהה ביותר ב-7 השנים האחרונות.

גרמניה מהווה נכון להיום את שוק היעד ה-6 של ישראל בעולם והשלישי בגודלו באירופה (או השני אם מחשיבים את הולנד כמדינת מעבר סחורות). היצוא למדינה זו מאופיין ברמת ביזור גבוהה יחסית של ענפי היצוא, ללא ענף יצוא או חברה דומיננטיים המשפיעים באופן משמעותי על היצוא למדינה. בבחינת היצואנים הגדולים ואופן פעילותם נגלה שרובם ככולם אינם "יצואנים נטו" אלא בעלי פעילות אינטגרטיבית במדינה הכוללת חברות בת ואף ייצור מקומי שמקרב אותם לשוק ומאפשר להם להתחרות היטב בו.